

Verksamhetsplan för Kalmar läns Arkivförbund år 2026–2027

Fastställd av KLAF:s styrelse: 2026-03-18

Antagen av KLAF:s årsmöte: 2026-05-06

Vision

Arkiven i Kalmar län arkiverar allt bevarandematerial och är efterfrågade kunskapskällor för framtiden, tillgängliga för alla.

För att nå visionen arbetar KLAF för:

- att länets arkivbildare lämnar in sitt bevarandematerial till arkivinstitutionerna i Kalmar län
- att arkivmaterial, i synnerhet förstahandskällor och obearbetat material, är kända och använda av alla nivåer inom utbildning, folkbildning samt forskning

För definitioner av begrepp inom arkiv – se bilaga 1

Prioriterade områden för år 2026–2027

- Ägarlösa arkiv – strategier för bevarande, mellanlager och framtida länsarkiv med depå
- Enskilda arkiv
- Projekt och aktiviteter med barn och unga som målgrupp
- Marknadsföring och kommunikation

Bilaga 1

Definitioner av begrepp inom arkiv

Arkivbildare

Alla som har bildat ett arkiv och kan vara allt från föreningar, kommuner, myndigheter eller privatpersoner.

Arkivinstitution

Är arkivet där arkivbildarnas arkiv bevaras.

Arkivinstitution syftar både på själva lokalen där arkivbildarna bevarar sina arkiv och själva institutionen.

Exempel på institutioner är Kalmar Folkrörelsearkiv eller Västerviks kommunarkiv.

Bevarandematerial

Material i fysisk eller digital form som ska bevaras och aldrig gallras.

Arkivmaterial

Arkivmaterial är ett vidare begrepp än bevarandematerial.

Arkivmaterial kan vara både bevarandematerial och annat material som man till exempel senare ska gallra.

Bilaga 2 – fördjupning prioriterade områden

Ägarlösa arkiv – strategier för bevarande, mellanlager och arbete för framtida länsarkiv med depå

- Utvecklingsarbetet fortskrider enligt framtagen projektplan.

Enskilda arkivs utveckling

- Hänvisning till framtagen projektplan.

Projekt och aktiviteter med barn och unga som målgrupp

- Hänvisning till framtagen projektplan.

Marknadsföring och kommunikation

- Projektplan ska arbetas fram.

Bilaga 3

Jämställdhetsplan 2026

Fastställd av Kalmar läns Arkivförbunds styrelse: 2026-03-18

Antagen av årsmötet: 2026-05-06

Inledning

En jämställdhetsplan är en handlingsplan för att främja lika villkor för kvinnor och män på arbetsplatsen. Målet är att öka jämställdheten i arbetslivet.

Att ta fram en jämställdhetsplan är ett sätt att motverka skillnader i kvinnors och mäns villkor på arbetsmarknaden. Männen löner är i genomsnitt högre än kvinnors löner. Deltidsarbete och tidsbegränsade anställningar är vanligare bland kvinnor och det är fler män än kvinnor på chefspositioner.

Rutiner och riktlinjer

Kalmar läns Arkivförbund åtar sig att varje år se över och uppdatera upprättad jämställdhetsplan. Kalmar läns Arkivförbund arbetar för ett mer jämställt samhälle mellan kvinnor och män.

I detta arbete ingår att uppmärksamma arbetsförhållanden för anställd, se över bestämmelser/praxis ang. löner och andra anställningsvillkor, titta på rekrytering och befordran samt även utbildning och kompetensutveckling. Det ingår också att vara medveten om och reflektera över förhållanden mellan kvinnor och män vad gäller föräldraskap i samband med en anställning, organisering av styrelsearbete och föreningsaktiviteter samt att arbeta för ett gott samhällsklimat mellan kvinnor och män på arbetsplatsen.

Bilaga 4

Handlingsplan för ökad tillgänglighet 2026

Fastställd av Kalmar läns Arkivförbunds styrelse: 2026-03-18

Antagen av årsmötet: 2026-05-06

Inledning

Kalmar läns Arkivförbund arbetar för att perspektivet på tillgänglighet ska vara en självklar del och genomsyra vårt sätt att arbeta. Arkiven är till för alla oavsett kulturell tillhörighet, kön, sexuell läggning eller funktionsvariationer och liknande.

Arkivförbundets utgångspunkt är att begreppet funktionsnedsättning är individrelaterat och innebär att en person har någon form av fysisk eller psykisk funktionsnedsättning. Den kan vara medfödd, förvärvad genom sjukdom eller olyckshändelse. Begreppet handikapp syftar däremot på relationen mellan individ och miljö. Ett handikapp uppstår inte förrän en person med funktionsnedsättning möter ett hinder i omgivningen som hindrar vederbörande från att leva ett normalt liv.

Tillgänglighetsarbetet inriktas på, att genom anpassningar i miljön och genom hjälpmedel av olika slag, minska så många hinder som möjligt. I detta arbete är ändamålsenliga och anpassade tekniska lösningar viktiga men långt ifrån tillräckliga. Ett framgångsrikt arbete är också en fråga om kunskap, inställning, attityd och förhållningssätt.

Övergripande målsättning

Målet med Kalmar läns Arkivförbunds tillgänglighetsarbete är att underlätta möjligheterna för alla oavsett funktionsvariation, att ta del av arkivförbundets verksamhet som besökare, användare, medlem eller som anställd.

Organisation, ansvar och uppföljning

Innehållet i handlingsplanen fastställs av Kalmar läns Arkivförbunds styrelse. Länsarkivarien ansvarar för samordning av tillgänglighetsarbetet och att verksamhetsinnehåll, information och lokaler är tillgängliga. Förbättring av tillgängligheten är en pågående process som årligen ska vara en del av arkivförbundets verksamhetsplanering och därmed också omfattas av den årliga verksamhetens avstämning.

Handlingsplan lokaler

Målsättning: Lokalerna ska vara utformade och inredda så att de ger god tillgänglighet och goda förutsättningar att ta del verksamheten. Det gäller även vid val av lokaler för extern verksamhet, t.ex. årsmöte och föreläsningar.

Nuläge 2026

- Kalmar läns Arkivförbund hyr en lokal av Oskarshamns kommun, belägen i Oskarshamns kulturhus. Det finns möjlighet att köra bil fram till huvudentrén och det finns hiss till våningsplanet. Det finns även möjlighet att med bil nå arkivförbundets lokal från baksidan, då på samma våningsplan. Invändigt är arkivförbundets lokal fri från trappsteg och trösklar. Handikappanpassad toalett finns i anslutning till lokalen.
- Kalmar läns Arkivförbund hyr en lokal av Byggebo AB på Källgatan 7 i Oskarshamn. Lokalen är tänkt att användas som en arkivlokal för ägarlösa arkiv. Det går att köra bil ända fram till husets entré för överlämnande av arkivmaterial. Parkeringsplatser finns på nästa gata. Det är en smal och brant trappa ner till lokalen som försvårar framkomligheten, men det finns hiss ner till källarplan där lokalen är belägen. Det blir ändå några trappsteg upp till rätt våningsplan, vilket försvårar tillgängligheten för t ex en rullstol. Eftersom hissen inte går ända fram till våningsplanet försvårar det för arkivförbundets personal vid arkivleveranser. Det finns flera tunga dörrar i anslutning till lokalen. Invändigt är lokalen fri från tröskel. Toalett finns i anslutning till lokalen, men den är inte handikappanpassad.

Åtgärder: Kalmar läns Arkivförbund uppmanar enskilda föreningar att upprätta och/eller uppdatera sina tillgänglighetsplaner. Kalmar läns Arkivförbund hänvisar till den egna handlingsplanen för ökad tillgänglighet.

En trappklättrare är inköpt för att förenkla tillgängligheten. Dörrstopp är inköpta för att kunna ställa upp dörrarna vid te x arkivleveranser.

Kalmar läns Arkivförbund rekommenderar Kalmar läns enskilda arkivinstitutioner och övriga medlemmar att använda sig av Kulturrådets checklista samt vägledning utgiven av Myndigheten för en tillgänglig verksamhet.

Handlingsplan för information och kommunikation

Målsättning: Information ska vara utformad så att den är språkligt, kognitivt och tekniskt tillgänglig för användare eller anställda oavsett funktionshinder. Anställd personal ska ha god kännedom om arbetet med att främja god tillgänglighet och delaktighet för alla och vad det innebär för det dagliga arbetet med bemötande och kontakter med besökare, medlemmar och allmänhet.

Bilaga 5

Projektplan för Aktiviteter med barn och unga/Enskilda arkivs utveckling 2026–2027

Fastställd av Kalmar läns Arkivförbunds styrelse: 2026-03-18

Antagen av årsmötet: 2026-05-06

Bakgrund

Dagens informationssamhälle ställer inte bara krav på arkiven som förvaltare, utan även som förmedlare. Arkivpedagogik är ett område inom arkivverksamheten där man på ett metodiskt sätt arbetar med att möjliggöra lärande om och genom arkiv. Arkivpedagogen utgår från målgruppen och knyter genom pedagogiska urval samman olika informationskällor för att tydliggöra sambandet mellan dåtid, nutid och framtid. Både offentliga och enskilda arkiv är en del av vårt skriftliga kulturarv och arkivpedagogik är ett användbart arbetssätt som underlättar för arkiven att nå ut till medborgarna.

Syfte

Arkivpedagogik används i alla åldrar. Det är viktigt att barn redan i tidig ålder får komma i kontakt med arkivverksamhet och lära sig vad arkiv är, vad man har dem till och varför de är viktiga. Får de möjlighet att bekanta sig med arkiv i tidig ålder är det mer sannolikt att de använder dem som vuxna. Arkiven behöver synliggöra sig för allmänheten, visa att de finns och uppmärksamma medborgare om vilken information de kan erbjuda.

Mål

Kalmar läns Arkivförbund har som mål att lära elever och pedagoger i skolorna i länet om arkiv och dess innehåll. KLAF har arbetat fram en metod som utgår från skolans läroplan och kursplaner. Den kan användas och anpassas med lokalt arkivmaterial. KLAF ska väcka intresse hos de enskilda arkiven i Kalmar län och stödja dem till att använda sig av arkivpedagogik för att utveckla och synliggöra sin verksamhet.

Metod

Under hösten 2024 fick åk 3 i skolorna i Oskarshamns kommun ett besök av pedagog från KLAF som berättade om skolan förr genom utvalda källor från arkiv. Alla skolor fick också varsin pärm med sex olika lektionsförslag, med ursprung i arkiven, att arbeta vidare med.

Med utgångspunkt i detta projekt finns det metoder, arbetsmaterial och pedagogiska tips att ta del av på KLAF:s hemsida.

Medlemsarkiv har under 2025 fått ett häfte om arkivpedagogik framtaget av KLAF. Detta innehåller arkivpedagogiska metoder, tips och idéer om hur man kan arbeta med arkivpedagogik i *alla* åldrar. Häftet kan användas av medlemmar för att skapa egna projekt i sin verksamhet. Medlemmar uppmanas att höra av sig till KLAF för vidare hjälp. Vid intresse kan en pedagog från KLAF besöka medlemsarkiven.

Målgrupp

Elever och pedagoger på lågstadiet i skolan. Enskilda arkiv i Kalmar län.

Bilaga 6

Utveckling enskilda arkiv

Topotek Kalmar län

Kalmar läns Arkivförbund har beviljats tillstånd att få driva ett s.k. Topotek för Kalmar län. Ett **Topotek** är en digital samlingsplats (webbplattform) för lokalt och regionalt kulturarv, främst fotografier, filmer och dokument. Det digitala materialet blir sökbart med hjälp av Google Maps.

Topothek startade i Österrike och finns idag i 17 länder. Plattformen administreras i Österrike av ICARUS (International Centre for Archival Research) och KLAF ansvarar för den lokala verksamheten i Kalmar län. Topotek Kalmar län koordineras av Riksarkivet.

I Sverige finns i nuläget sju aktiva Topotek, kopplade till en specifik plats, förening eller kultur. Vissa av dessa koordineras med arkivinstitutioner och fungerar som ett komplement till traditionella arkiv för att tillgängliggöra enskilda arkivbilder.

KLAF:s medlemmar, enskilda arkiv och privatpersoner, erbjuds att själva ladda upp foton m.m. som de sedan lägger till information om (metadata) och kopplar till Google Maps. De kan samtidigt få hjälp att identifiera ex. personer på bilder eller använda Topoteket som ett sätt att organisera och förteckna eget material.

Kalmar läns Arkivförbund samarbetar med Topotek Blekinge och i inledningsskedet håller Blekingearchivet en föreläsning för medlemmar lokalt i Oskarshamn.

Syftet med Topoteket är att göra privat material tillgängligt för alla, vilket räddar kulturhistoria från att glömmas bort. Tillsammans kan arkiven i Kalmar län bevara och öka kunskapen om vårt gemensamma kulturarv i länet.